

**ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У КОМПЕТЕНТІСНО-
ЗОРІЄНТОВАНОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ ЗАКЛАДУ
ВИЩОЇ ОСВІТИ**

Віталій Гончарук

Валентина Гончарук

*Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
(м. Умань)*

Стан системи освіти сьогодні зумовлюється інформаційною революцією та зростанням обсягу знань, ускладненням і розширенням навчального матеріалу. Традиційні методики поступово втрачають свою ефективність, тому необхідно впроваджувати в навчальний процес сучасні інноваційні технології.

Інновація (англ. *innovation* – нововведення) – ідея, новітній продукт у галузі техніки, технології, організації праці, управлінні, а також у інших сферах наукової та соціальної діяльності, засноване на використанні досягнень науки і передового досвіду, є кінцевим результатом інноваційної діяльності.

Інновація: 1) вкладення коштів в економіку, що забезпечує зміну техніки та технології; 2) нова техніка, технологія, що є результатом досягнень науково-технічного прогресу. Істотним чинником інновації є розвиток винахідництва, раціоналізації, великих відкриттів.

Проблема інноваційності у підготовці майбутніх педагогів активізувалася під впливом становлення нової освітньої парадигми, що реалізується на засадах формування творчого потенціалу і активної життєдіяльності людини у постійно змінюваних соціально-економічних умовах, забезпечення її спрямованості на самовизначення, стимулювання готовності до сприйняття й ефективного розв'язання актуальних педагогічних завдань.

Інформаційні технології – сукупність методів і технічних засобів збору, організації, обробки, зберігання, передачі й надання інформації, що

розширюють знання людей і розвивають їх можливості з керування технічними й соціальними процесами [2].

Світовим трендом у сфері освіти стають відкриті онлайн-курси MOOCs і медіа-освіта. Впровадження нових технологій навчання та досконале оволодіння ними вимагають певної внутрішньої готовності як викладачів, так і здобувачів вищої освіти до серйозних перетворень [1, с. 50].

Проблеми розробки та впровадження сучасних інноваційних технологій у вищій школі є ключовими у працях Н. Абашкіної, О. Адаменко, О. Аніщенко, В. Базової, В. Безпалька, В. Боголюбова, Л. Буркової, О. Гохберга, Р. Гуріна, І. Дичківської, О. Євдокимова, Ю. Завалевського, О. Зубченко, В. Калініна, С. Карпенчук, О. Кіяшко, К. Корсак, А. Кудіна, А. Нісімчука, О. Пехоти, О. Попової, І. Прокопенка, Н. Тарадюк, О. Янкович та ін.

У контексті інноваційної стратегії цілісного педагогічного процесу суттєво зростає роль керівництва закладу вищої освіти (ЗВО), викладачів, методистів як безпосередніх носіїв новаторських підходів. При всьому розмаїтті технологій навчання: дидактичних, комп'ютерних, проблемних, модульнорозвивальних, кредитно-модульних та інших – реалізація провідних педагогічних функцій залишається за педагогом.

Інноваційну спрямованість педагогічної діяльності зумовлюють соціально-економічні перетворення, які вимагають відповідного оновлення освітньої політики, прагнення педагогів до засвоєння та застосування педагогічних новинок. Велику роль відіграє конкуренція ЗВО, яка стимулює пошук нових технологій, форм, методів організації навчального процесу, диктує відповідні критерії щодо підбору науково-педагогічних кадрів. Інновація освіти – цілеспрямований процес часткових змін, що ведуть до модифікації мети, змісту, методів, форм навчання й виховання, адаптації процесу навчання до нових вимог. Інноваційна діяльність включає в себе: аналіз проблем інноваційного процесу; здійснення інноваційного процесу; забезпечення інноваційної діяльності [3].

Під час викладання дисциплін у ЗВО застосовуються різні види інноваційних технологій, зокрема: особистісно-зорієнтоване навчання; нетрадиційні форми і методи навчання; індивідуальний диференційований підхід у навчанні; метод розв'язання проблем; дослідницько-пошуковий метод; метод проєктів; інформаційно-комп'ютерні технології.

Компетентісно-зорієнтований навчальний процес у вищій школі ґрунтується на таких принципах: пріоритет індивідуальності, самоцінності здобувача вищої освіти, який є суб'єктом навчального процесу; співвіднесення освітніх технологій на всіх рівнях освіти із закономірностями професійного становлення особистості; визначення змісту освіти рівнем розвитку сучасних соціальних, інформаційних, виробничих технологій і майбутньої професійної діяльності; випереджувальний характер освіти, що забезпечує формування професійної компетентності майбутнього фахівця; визначення дієвості освітнього закладу організацією навчального середовища; врахування індивідуального досвіду здобувача освіти, його потреби в самореалізації, самовизначенні, саморозвитку.

У сучасних ЗВО освітній процес має передбачати, окрім основних, такі напрями, як поглиблення філософсько-педагогічних знань, освоєння методики та принципів активізації навчальної діяльності, систематичне інформування про нові методичні рекомендації, упровадження досягнень етнопедагогіки, психології та окремих методик і передового педагогічного досвіду. З огляду на це необхідно урізноманітнювати форми роботи, адже в удосконаленні вже відомих методів і засобів навчання та опанування новими творчі пошуки та інноваційні методи поширюються на якість всієї системи методичної роботи.

Самі інформаційні технології вимагають складної підготовки, великих первісних витрат і наукомісткої техніки. Їх введення починається зі створення математичного забезпечення, формування інформаційних потоків. Однією з найважливіших вимог до методології проєктування інформаційної технології є забезпечення динамічності її структури і функцій. Тому значний інтерес становить визначення опорних структур даних і процесів, які можуть бути

стабільними властивостями і характеристиками гнучкої інформаційної технології. Очевидно, що це вимагає глибокого вивчення можливостей як сучасних засобів обчислювальної техніки, так і технологічних процесів у певній предметній галузі та їх технічного оснащення. Однак очікування універсальних підходів до створення ефективних інформаційних технологій для будь-яких галузей діяльності на сьогодні є передчасними, оскільки на зміст та методи опрацювання інформації істотно впливають специфіка та особливості предметних галузей, для яких розробляються інформаційні технології.

Отже, інноваційність розробки педагогічних технологій у процесі підготовки майбутніх учителів полягає у попередньому свідомому проектуванні освітнього процесу з подальшою можливістю відтворення цього проекту в педагогічній практиці; спеціально організованому цілепокладанні, що передбачає можливість поетапного об'єктивного контролю за якістю досягнення поставлених дидактичних цілей; забезпеченні структурної та змістовної єдності технології навчання, тобто в неприпустимості внесення змін до одного з її компонентів без зміни інших; виборі оптимальних методів, форм і засобів, що продиктовані цілком певними і закономірними зв'язками всіх елементів технології навчання; наявності оперативного зворотного зв'язку, що дає змогу своєчасно коригувати процес навчання.

Література:

1. Абдалова О. И. Использование технологий электронного обучения в учебном процессе. *Дистанционное и виртуальное обучение*. 2014. № 12. С. 50–55.
2. Зими́на О. В. Печатные и электронные учебные издания в современном высшем образовании: теория, методика, практика. М.: Изд-во МЭИ, 2003. URL: <http://www.academiaxxi.ru/EduXXI.html>
3. Соболева Г. Г. Інноваційні технології як чинник підвищення конкурентоспроможності підприємства. *Молодий вчений*. № 2 (54). лютий, 2018. С. 424–427.